

Planter, Økologi

Lupindyrkning 2021: Her er de første resultater

Lupin blev dyrket på langt flere hektar i 2021 (2.600 ha) end året før, og der er samlet data ind fra 36 økologiske lupinmarker for at blive klogere på baggrunden for succes eller fiasko.

Analyse | 31. januar 2022

Tidlig høst og normalt udbytte

2020 var et rigtig godt år for lupin, og mange landmænd høstede høje udbytter. 2021 var vækstmæssigt mere normalt. Flere oplevede, at lupinerne tabte bladene tidligt, og at udbytterne ikke var i top. Til gengæld blev høsten tidlig, og der var begrænsede problemer med tvemodenhed.

Det er vigtigt at have i mente for de landmænd, som dyrkede lupiner for første gang i 2021 og derfor ikke har så meget erfaring med afgrøden. Der er udarbejdet en dyrkningsvejledning for økologisk lupin.

Læs også: [Læs også Økologisk dyrkningsvejledning for lupin](#)

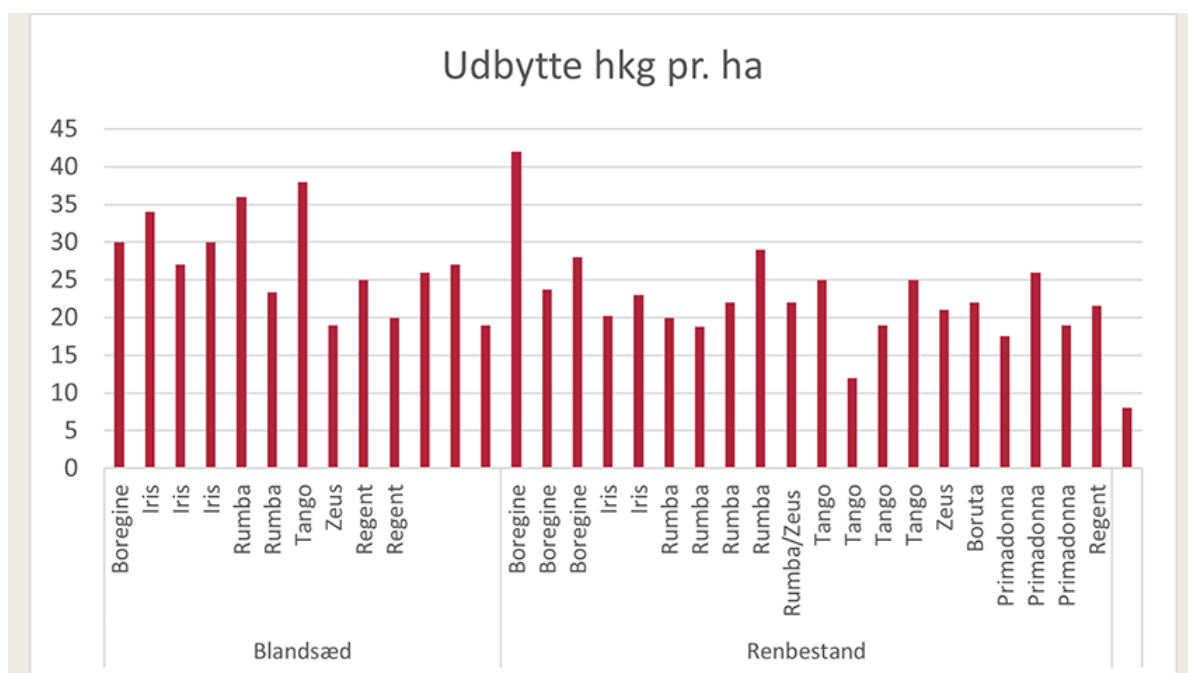
Blandsæd giver højere udbytte

Udbyttet varierer mellem 8 og 42 hkg pr. ha, med et gennemsnit på 24 hkg pr. ha. Vandprocenten har været mellem 14,5 og 25 procent. I monitoringen indgår både lupiner dyrket i renbestand og i blanding med 40–75 kg vårhvede pr. ha. Der er som gennemsnit høstet højere udbytte i blanding (28 hkg pr. ha) end i renbestand (22 hkg pr. ha).

Høstet vare er ikke opsortet, men forsøg viser, at med en udsædsmængde på 40 kg vårhvede pr. ha bliver udbyttet af lupin i blandingen ikke meget lavere end ved dyrkning i renbestand. I blanding af vårhvede på 70 og 75 kg pr. ha har givet udbytter på hhv. 25 og 30 hkg pr. ha. Her må forventes en noget højere andel af vårhvede i den høstede vare. Se evt. Økologisk dyrkningsvejledning for blandsæd

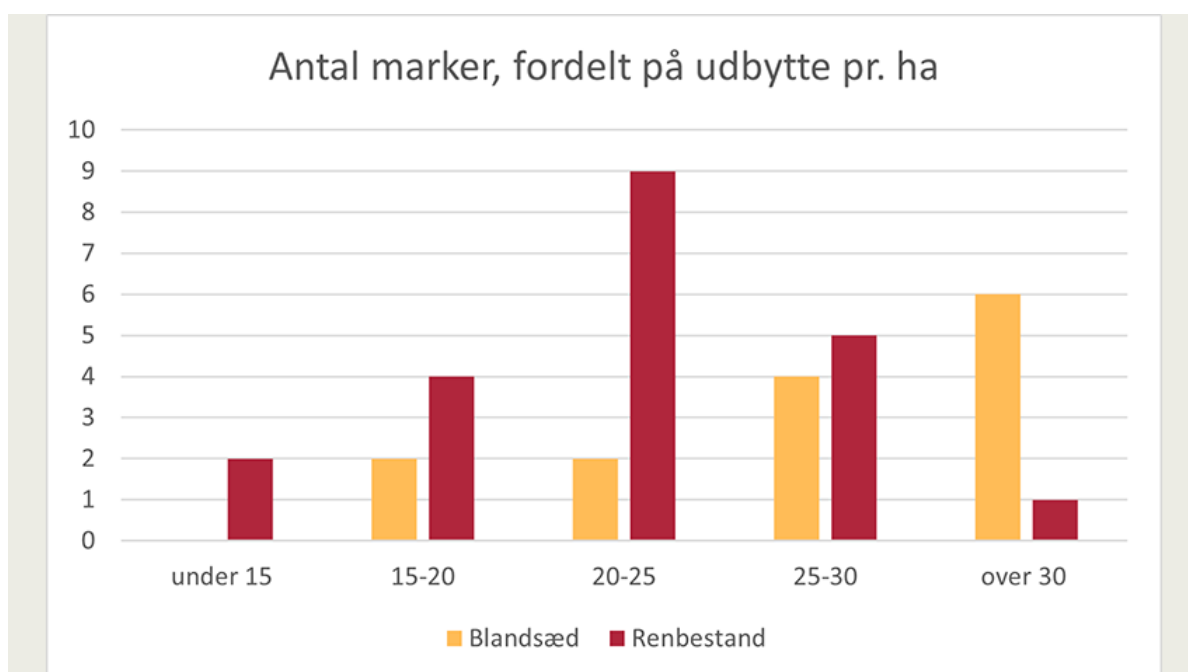
Der er dyrket både forgrenede og uforgrenede sorter. De forgrenede sorter er Boregine, Iris, Rumba, Tango og Zeus. Uforgrenede sorter er Boruta, Primadonna og Regent.

Figur 1. Udbytte i renbestand og i blanding sorteret efter lupinsort.

Der er dyrket lupin i blandsæd i 14 marker og i renbestand i 21 marker. I figur 2 ses hvordan, udbytterne fordeler sig i hhv. blandsæd og renbestand.

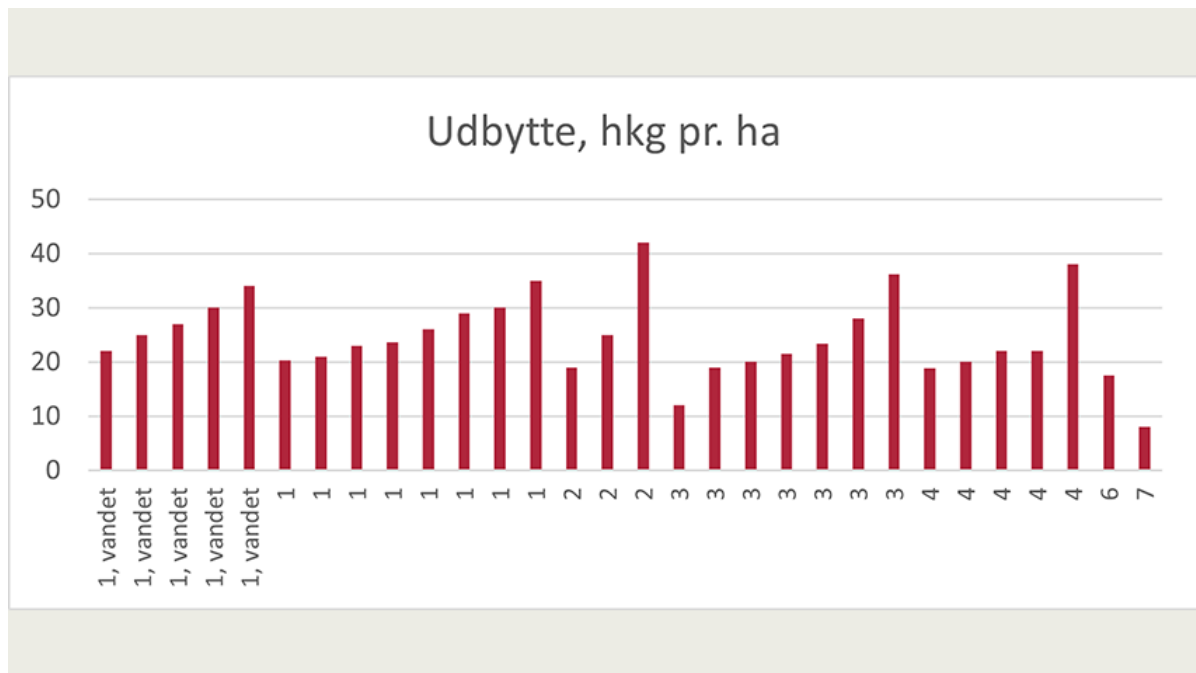

Figur 2. Antal marker dyrket med hhv. blandsæd og renbestand fordelt på udbytte pr. ha.

Sandjord er velegnet til lupin

De monitorerede marker har fortrinsvis været sandjord. Lavest udbytte er høstet på JB 7, hvor der er sået upodet lupin den 9. april i 4,5 cm dybde i en lidt for våd mark. På trods af dette har der været 89 planter pr. m², men planterne har ikke trivedes, hvilket har medført, at der blev plads til ukrudt.

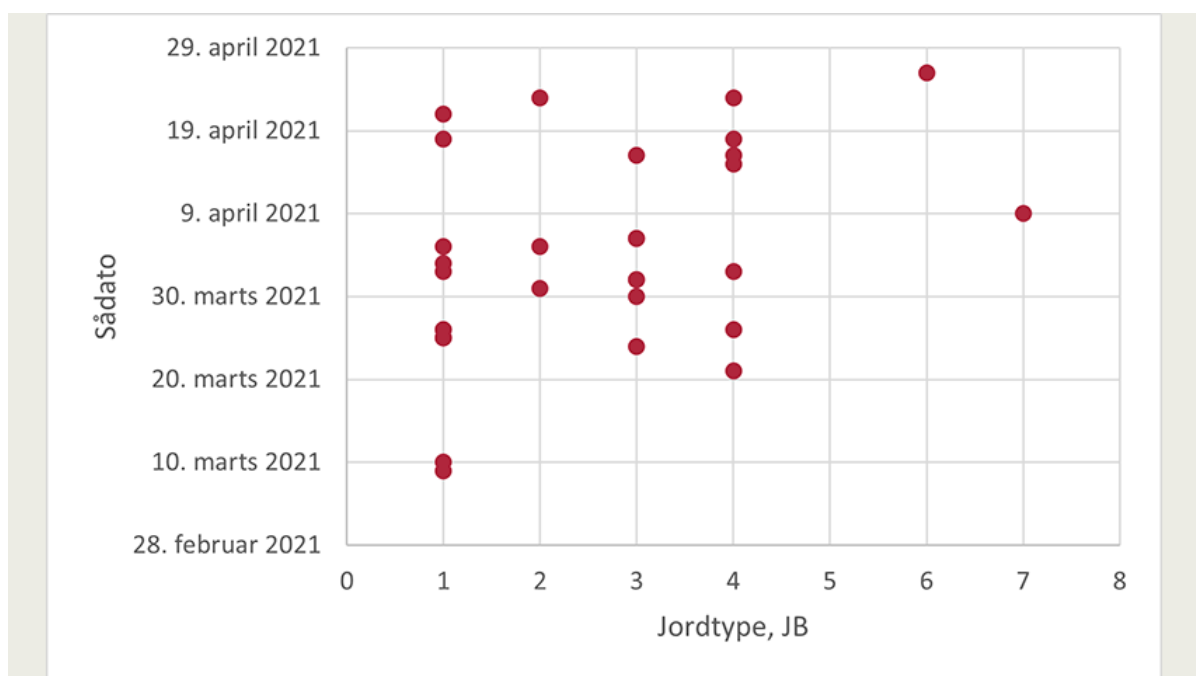
Figur 3. Udbytte fordelt på jordtype og vanding. Blandsæd og renbestand.

Etablering skal sikre tilstrækkeligt plantetal

Såning er sket fra 9. marts til 26. april, se spredningen på jordtype i figur 4. Der kan ikke findes en effekt af såtidspunktet på tværs af marker på plantetal eller udbytte. Der er sået i 2 til 6 cm's dybde, og det højeste udbytte er registreret, hvor sådybden var 3,5 - 4 cm. Det er også her, der er fundet optimum i plantetal, se figur 5.

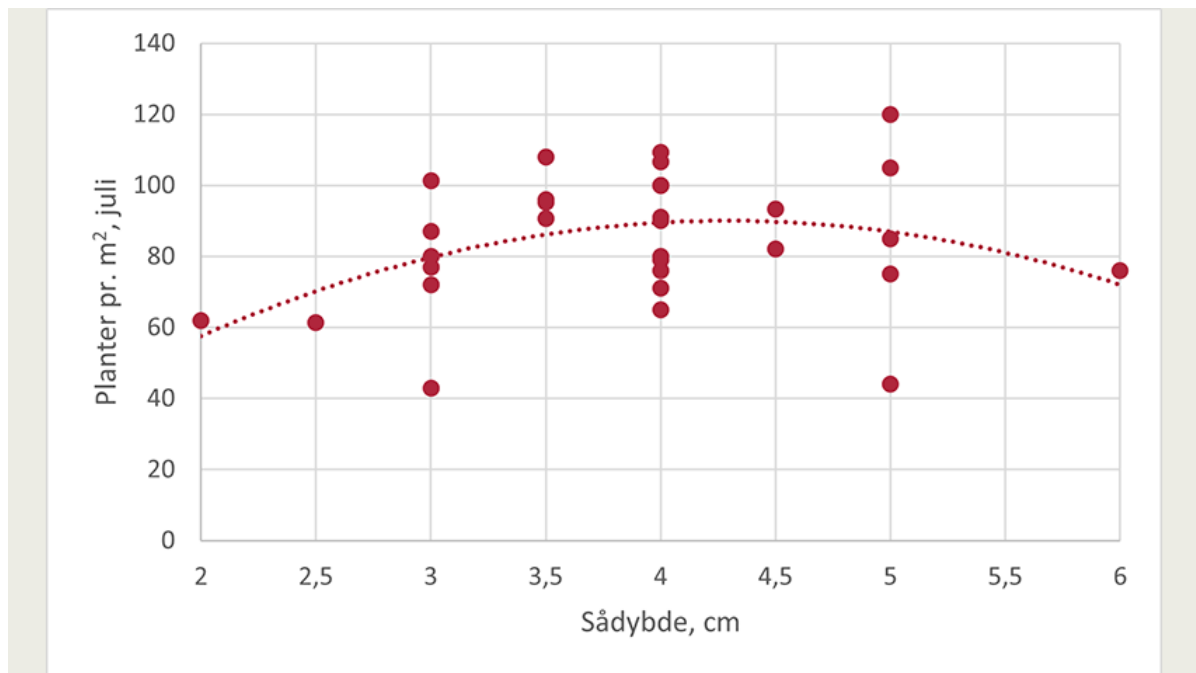
Jordtemperaturen er oplyst for 24 marker og har været mellem 4 og 8 grader C.

Der er sået mellem 150 og 210 kg pr. ha og ved udsædsmængde på 160 kg og derunder er der ikke opnået et tilfredsstillende plantetal, da der ønskes mindst 80 planter pr. m² i de forgrenede sorter og 100 planter i de uforgrenede. Se figur 6. Der er meget andet som påvirker udbyttet, så der er ikke en direkte sammenhæng mellem plantetal og udbytte.

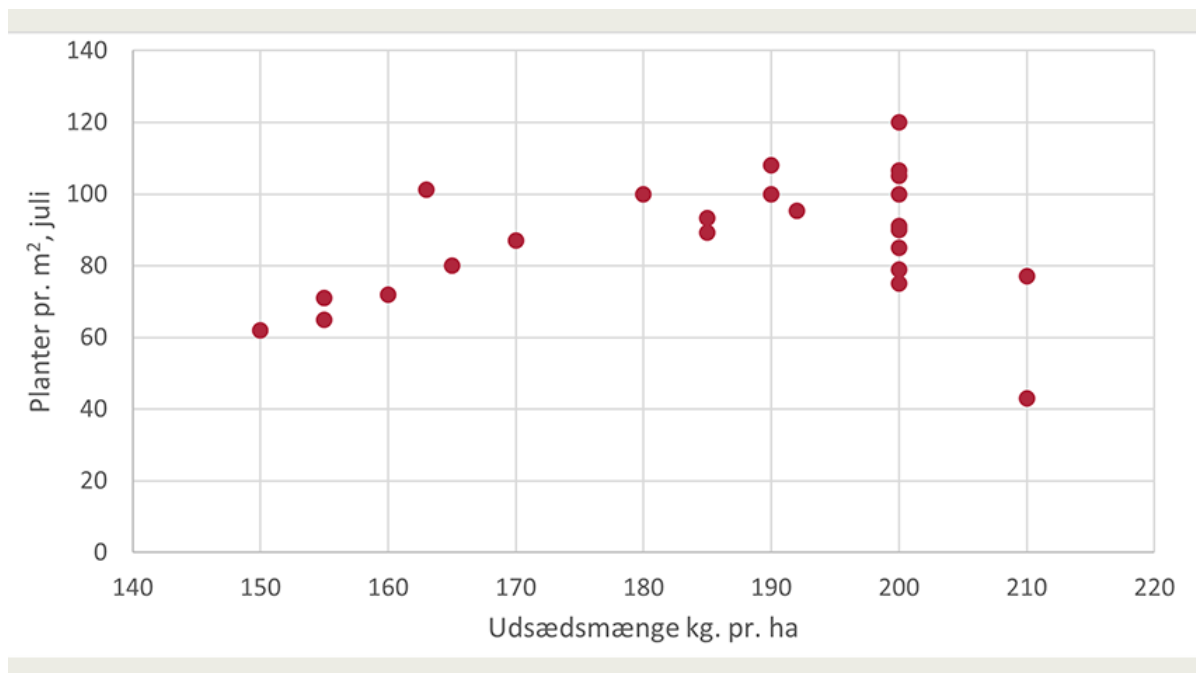

Figur 4. Såtidspunkt fordelt på jordtype.

Figur 5. Plantetal som funktion af sådybde.

Figur 6. Plantetal som funktion af udsædmængde i kg.

Høst er sket med og uden skårlægning

Direkte høst er sket i 22 marker, og 13 er blevet skårlagt før tærskning. Direkte høst har været mellem 12. august og 15. september. Af kommentarerne til de direkte høstede marker fremgår, at det for de fleste er gået godt, men enkelte har haft udfordringer f.eks. med at vurdere det rette høsttidspunkt, at der har været spild på grund af grønt ukrudt/udlæg, og at afgrøden har været tvemoden så det var svært at få de grønne frø ud af bælgene.

Pick-up er anvendt i ti af de skårlagte marker, almindelig mejetærsker i tre, hvoraf en havde akshæver monteret. Generelt er høsten af skåret gået let, en enkelt havde dog udfordringer med at samle afgrøden op med almindeligt skærebord, og en havde en del spild, da bælgene spang op, mens de lå på skår. Langt de fleste havde fokus på skårlægningstidspunktet for at undgå spild og har derfor skårlagt en fugtig afgrøde enten først på dagen, efter regnvejrer eller om aftenen, efter der er faldet dug. Afgrøden har ligget på skår mellem 1 og 14 dage, længst hvor der var behov for afmodning. Høst blev foretaget mellem 4. august og 9. september.

I 2022 og 2023 fortsætter monitoringen af lupinmarker, så der bliver tilstrækkeligt stort datagrundlag til en statistisk analyse

Emneord

Lupin

Vil du vide mere?

Inger Bertelsen

Chefkonsulent

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

Støttet af

Fonden for **økologisk landbrug**

Innovationscenter for Økologisk Landbrug udvikler ny viden og løsninger til landmænd og rådgivere. Sammen udvikler vi et mere bæredygtigt landbrug.

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

